

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РЕКОМЕНДАЦІЇ

11 квітня 2019 р.

Київ

№ 28-рк

Про припинення дій,
що містять ознаки порушення
законодавства про захист
від недобросовісної конкуренції

Антимонопольний комітет України (далі – Комітет), розглянувши матеріали дослідження та подання Управління розслідувань недобросовісної конкуренції від 12.02.2019 № 127-01/724-п,

ВСТАНОВИВ:

1. ПРЕДМЕТ РЕКОМЕНДАЦІЙ

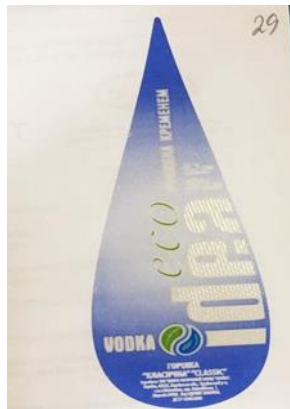
- (1) Порушення, передбачене статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», у вигляді поширення інформації, що вводить в оману.
- (2) Порушення вчинене шляхом повідомлення на етикетках горілки, зокрема на етикетках горілки торговельної марки «IDEA» (далі – ТМ «IDEA»), невизначеному колу осіб неправдивих відомостей внаслідок обраного способу їх викладення, а саме, зазначення напису «ЕСО» та зображення на етикетках позначення «Екологічний сертифікат», у той час як у товариства з обмеженою відповідальністю «Лікero-горілочний завод «ПРАЙМ» відсутні відповідні підтвердні документи, видані призначеним належним чином та акредитованим органом з оцінки відповідності, що займається екологічною сертифікацією, що може вплинути на наміри споживачів щодо придбання товару цього суб'єкта господарювання.

2. ВІДПОВІДАЧ

- (3) Відповідачем є товариство з обмеженою відповідальністю «Лікero-горілочний завод «ПРАЙМ» (далі – ТОВ «Лікero-горілочний завод «ПРАЙМ», ТОВ «ЛГЗ «ПРАЙМ», Товариство) (вул. Олімпійська, 1, смт Малинівка, Чугуївський р-н, Харківська обл., 63525, ідентифікаційний код юридичної особи 33867056).
- (4) ТОВ «Лікero-горілочний завод «ПРАЙМ» відповідно до інформації, розміщеної в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, зареєстроване 04.09.2006.
- (5) Основним видом господарської діяльності Товариства, згідно з КВЕД 11.01, є дистиляція, ректифікація та змішування спиртних напоїв.
- (6) Отже, ТОВ «Лікero-горілочний завод «ПРАЙМ» є суб'єктом господарювання у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

3. ОБСТАВИНИ, ВСТАНОВЛЕНІ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕННЯ

- (7) Під час проведення Комітетом дослідження щодо дій суб'єктів господарювання з поширення на етикетках (упаковках) продукції написів «Еко», «еко», «Есо», «Екологічна», «Екологічно чиста» та/або «Екологічний сертифікат» тощо Комітетом було надіслано вимоги про надання інформації на адреси суб'єктів господарювання, зокрема направлено вимогу ТОВ «Лікєро-горілочний завод «ПРАЙМ».
- (8) За наявною в Комітеті інформацією, ТОВ «Лікєро-горілочний завод «ПРАЙМ» здійснює виробництво та реалізацію лікєро-горілочної продукції, зокрема горілки ТМ «IDEA» (далі – Продукція).
- (9) Зовнішнє оформлення етикеток Продукції виробництва ТОВ «Лікєро-горілочний завод «ПРАЙМ», а саме горілки ТМ «IDEA», має такий вигляд:

- (10) Так, на етикетках, крім інших написів, міститься напис «ЕСО» та зображення позначення «Екологічний сертифікат».
- (11) ТОВ «Лікero-горілчаний завод «ПРАЙМ» у своєму листі від 30.11.2016 № 723-16 (зареєстрований у Комітеті 06.12.2016 за № 8-127/11677) зазначило, що здійснює виробництво та реалізацію горілки ТМ «ІДЕА» із зображенням позначення «Екологічний сертифікат» та написом «ЕСО» з такого часу: горілка «АМАРАНТОВА» «AMARANTH» ТМ «ІДЕА», виробництво – з 26.05.2016, реалізація – з 27.05.2016; горілка «ІМБИРНА» «GINGER» ТМ «ІДЕА», виробництво – з 26.05.2016, реалізація – з 27.05.2016; горілка «КЛАСИЧНА» «CLASSIK» ТМ «ІДЕА», виробництво – з 26.05.2016, реалізація – з 27.05.2016.
- (12) ТОВ «Лікero-горілчаний завод «ПРАЙМ» повідомило Комітет про те, що відповідальність за інформацію, розміщену на етикетках (упаковках) Продукції, несе ТОВ «ЛГЗ «ПРАЙМ» (директор Товариства – Рой Максим Сергійович).
- (13) ТОВ «Лікero-горілчаний завод «ПРАЙМ» зазначило, що зображення на етикетках Продукції позначення «Екологічний сертифікат» міститься на підставі Сертифіката Центру екологічної сертифікації та маркування (органу сертифікації) Всеукраїнської громадської організації «Жива планета» (далі – ВГО «Жива планета»), реєстраційний № UA.08.002.431, виданого 10.05.2016, термін дії – до 09.05.2019 (далі – Сертифікат).
- (14) ТОВ «Лікero-горілчаний завод «ПРАЙМ» повідомило про те, що в Сертифікаті ВГО «Жива Планета» від 10.05.2016 № UA.08.002.431 власником Сертифікату та виробником продукції зазначено ТОВ «Лікero-горілчаний завод «ПРАЙМ».
- (15) ТОВ «Лікero-горілчаний завод «ПРАЙМ» повідомило Комітет про те, що Сертифікат підтверджує, що продукція «Горілки та горілка особлива» в асортименті згідно з додатком до Сертифіката № UA.08.002.431 від 10.05.2016 – 3 найменування, а саме: горілка «АМАРАНТОВА» «AMARANTH» ТМ «ІДЕА»; горілка «ІМБИРНА» «GINGER» ТМ «ІДЕА»; горілка «КЛАСИЧНА» «CLASSIK» ТМ «ІДЕА» відповідає вимогам СОУ ОЕМ 08.002.03.024:2014 Напої алкогольні дистильовані. Екологічні критерії оцінювання життєвого циклу, що розроблені відповідно до стандарту ДСТУ 4256:2003.
- (16) ТОВ «Лікero-горілчаний завод «ПРАЙМ» повідомило Комітет про те, що не реалізує Продукцію у торговельні мережі. Продукція реалізується ТОВ «ЮНАЙТЕД АЛКО» (ідентифікаційний код юридичної особи 39496546; юридична адреса: 03680, Київ, просп. Перемоги, 53А, к. 105).
- (17) За інформацією ТОВ «Лікero-горілчаний завод «ПРАЙМ», обсяги виробництва та реалізації горілки «АМАРАНТОВА» «AMARANTH» ТМ «ІДЕА» у період 26.05.2016 – 13.10.2016 становили 42 240 шт. на загальну суму 1 486 425,60 грн (з ПДВ).
- (18) За інформацією ТОВ «Лікero-горілчаний завод «ПРАЙМ», обсяги виробництва та реалізації горілки «ІМБИРНА» «GINGER» ТМ «ІДЕА» у період 26.05.2016 – 13.10.2016 становили 77 336 шт. на загальну суму 2 721 453,84 грн (з ПДВ).
- (19) За інформацією ТОВ «Лікero-горілчаний завод «ПРАЙМ», обсяги виробництва та реалізації горілки «КЛАСИЧНА» «CLASSIK» ТМ «ІДЕА» у період 26.05.2016 – 13.10.2016 становили 148 739 шт. на загальну суму 5 234 125,41 грн (з ПДВ).
- (20) З огляду на викладене, Комітетом встановлено, що ТОВ «Лікero-горілчаний завод «ПРАЙМ» використовує на етикетці Продукції напис «ЕСО» та зображення позначення «Екологічний сертифікат» з дати початку виробництва, а саме з 26.05.2016.

4. КВАЛІФІКАЦІЯ ДІЙ

- (21) Відповідно до частини сьомої статті 29 Закону України «Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини» (далі – Закон) забороняється при маркуванні продукції, яка не відповідає вимогам цього Закону, використовувати позначення з написами «органічний», «біодинамічний», «біологічний», «екологічний», слова з префіксом «біо» тощо.
- (22) Відповідно до пункту 35 Технічного регламенту з екологічного маркування, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18.05.2011 № 529 (далі – Технічний регламент) (діяв до 17.01.2018), для застосування екологічного маркування суб'єкт господарювання повинен пройти процедуру оцінки відповідності продукції встановленим екологічним критеріям в органі з екологічного маркування.
- (23) Відповідно до Технічного регламенту встановлено таке:
- «Екологічне маркування» – коротко і точно сформульований напис, символ чи зображення, що наноситься на етикетку або пакування продукції чи наводиться у документації на продукцію, технічних бюлетенях, рекламних матеріалах з метою зазначення певної екологічної характеристики продукції, компонента або пакування. Відповідність продукції встановленим екологічним критеріям підтверджується сертифікатом екологічного маркування.
- «Екологічна сертифікація» – процедура, під час якої визнаний в установленому порядку орган з екологічного маркування документально засвідчує відповідність продукції встановленим екологічним критеріям.
- Орган з проведення оцінки відповідності продукції встановленим екологічним критеріям (орган з екологічного маркування) – незалежний від суб'єкта господарювання орган, який у своїй діяльності керується програмою екологічного маркування відповідно до вимог міжнародного стандарту ISO 14024 (ДСТУ ISO 14024 «Екологічні маркування та декларації. Екологічне маркування типу I. Принципи та методи»).
- (24) Отже, екологічну сертифікацію, зокрема засвідчення відповідності продукції екологічним критеріям, здійснює визнаний в установленому порядку орган з екологічного маркування. Відсутність належного факту встановлення відповідності продукції, що позиціонується як екологічна, екологічним критеріям є підставою не вважати таку продукцію екологічною.
- (25) Відповідно до Технічного регламенту орган з екологічного маркування не може:
- бути розробником, виробником, постачальником, монтажником або прямо залученим до зазначених видів діяльності, а також власником, користувачем, утримувачем продукції, яку він оцінює, крім продукції для власного споживання;
 - бути представником суб'єкта господарювання;
 - провадити будь-який вид діяльності, що може вплинути на незалежність його експертизи або неупередженість щодо діяльності з екологічної сертифікації, до якої він залучений, зокрема - надання консультаційних послуг або порад суб'єктові господарювання, продукція якого заявлена на сертифікацію.
- (26) Для проведення процедури з оцінки відповідності орган з екологічного маркування повинен мати:
- методичку системи управління якістю, відповідно до якої проводиться оцінка відповідності;
 - методичку провадження діяльності органу з екологічного маркування, в якій визначаються його завдання, чисельність персоналу, необхідного для проведення процедури з оцінки відповідності, ступінь складності технології виробництва продукції і характер виробничого процесу (партия продукції або продукція, що випускається серіями);

- необхідну матеріально-технічну базу для забезпечення виконання завдань з проведення оцінки відповідності.
- (27) Персонал органу з екологічного маркування повинен мати необхідну освіту, підготовку, досвід у виконанні завдань з проведення оцінки відповідності та навички складання відповідних звітів.
- (28) Відповідно до статті 1 Закону України «Про акредитацію органів з оцінки відповідності» акредитація органів з оцінки відповідності – засвідчення національним органом України з акредитації того, що орган з оцінки відповідності відповідає вимогам національних стандартів, гармонізованих з відповідними міжнародними та європейськими стандартами, та, у разі необхідності, будь-яким додатковим вимогам щодо акредитації у відповідних сферах для провадження визначеної діяльності з оцінки відповідності.
- (29) Відповідно до статті 6 Закону України «Про акредитацію органів з оцінки відповідності» акредитація здійснюється національним органом України з акредитації.
- (30) Наказом Міністерства економіки України від 04.01.2002 № 5 утворено Національне агентство з акредитації України та затверджено Положення про Національне агентство з акредитації України.
- (31) Для з'ясування питання, чи є в Україні органи з екологічного маркування, які уповноважені на проведення екологічної сертифікації, Комітет листом від 16.09.2016 № 127-26/09-9800 звернувся до Національного агентства з акредитації України.
- (32) Національне агентство з акредитації України повідомило Комітет про те, що із січня 2002 по вересень 2016 року було подано заявку на акредитацію у сфері «екологічна сертифікація» лише від органу із сертифікації ВГО «Жива Планета», який було акредитовано, що підтверджується атестатом акредитації № 10156 із терміном дії 16.07.2010 – 15.07.2013.
- (33) За інформацією Національного агентства з акредитації України, у серпні 2016 року зазначений орган із сертифікації повторно подав заявку на акредитацію.
- (34) Статтями 1, 24 і 33 Закону України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності» визначаються правові та організаційні засади здійснення добровільної оцінки відповідності, зокрема - добровільна оцінка відповідності здійснюється органом з оцінки відповідності, що призначається центральним органом виконавчої влади та оцінка відповідності якого здійснюється національним органом України з акредитації. Попередня редакція вказаного Закону, що врегулював аналогічні питання, а саме, Закону України «Про технічні регламенти та процедури оцінки відповідності» (статті 1 та 28), також визначав необхідність призначення та акредитації органу з оцінки відповідності.
- (35) Пункт 3 Технічного регламенту встановлює, що орган з екологічного маркування, що є органом з проведення оцінки відповідності продукції встановленим екологічним критеріям, має бути визнаний в установленому порядку. Відповідно до пункту 1 статті 1 Закону України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності» додержання вимог технічного регламенту є обов'язковим та органи з оцінки відповідності, що виконують свої завдання з оцінки відповідності згідно з відповідними технічними регламентами, призначаються центральним органом виконавчої влади.
- (36) За наявною в Комітеті інформацією, в Україні на 10.05.2016, коли ТОВ «Лікоро-горілочаний завод «ПРАЙМ» отримало Сертифікат, були відсутні призначені належним чином та акредитовані органи з оцінки відповідності, які займалися екологічною сертифікацією.
- (37) Окремо зазначаємо, що національний стандарт України ДСТУ ISO 14024:2002 Екологічне маркування 1 типу є документом, який детально прописує принципи та методи, за якими орган з оцінки відповідності має проводити оцінку відповідності продукції на відповідність

вимогам екологічних критеріїв. Цей документ не визначає порядку призначення та акредитації органу з оцінки відповідності, оскільки такий порядок визначається Законом України «Про технічні регламенти та процедури оцінки відповідності» та постановою Кабінету Міністрів України № 529 від 18.05.2011, і потреба в такому нормативно-правовому дублюванні відсутня.

- (38) Також звертаємо увагу на те, що стандартом ISO/IEC 17065:2012 «Вимоги до органів, що сертифікують продукцію, процеси, послуги» встановлено перелік критеріїв для органів сертифікації (зокрема, вимоги до структури, вимоги до персоналу, вимоги зовнішніх ресурсів, вимоги до процесу оцінювання, аналізування та прийняття рішення щодо сертифікації). Окремо у вступі до цього стандарту зазначено, що цей міжнародний стандарт можна використовувати як документ критеріїв для акредитації або призначення органами державної влади. Отже, у самих стандартах згадується про необхідність акредитації та призначення органами державної влади органів з оцінки відповідності.
- (39) Важливим є розуміння принципу добровільної сертифікації. Така сертифікація є добровільною для суб'єкта, який на власний розсуд приймає рішення про те, чи буде він виробляти екологічну продукцію або ж звичайну. У разі якщо він прийняв рішення на користь екологічної продукції і планує наносити відповідне маркування, проходження процедури сертифікації у належно акредитованому й призначеному органі з оцінки відповідності стає для нього обов'язковим. Будь-які посилання на добровільність екологічної сертифікації як аргумент для відсутності імперативних норм для органу з оцінки відповідності, який проводить такі сертифікації, є безпідставними та неаргументованими. Лист Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 11.10.2016, в якому зроблено висновок про відсутність потреби в акредитації органів з оцінки відповідності, що мають намір працювати в добровільній сфері, не є нормативно-правовим актом та не встановлює правових норм, як власне в ньому й зазначено.
- (40) За наявною в Комітеті інформацією, лише 12.10.2017 Національним агентством з акредитації України було надано Атестат про акредитацію ВГО «Жива Планета» як органу з оцінки відповідності «Центр екологічної сертифікації та маркування».
- (41) У той же час ТОВ «Лікero-горілчаний завод «ПРАЙМ» отримало 10.05.2016 сертифікат № UA.08.002.421, тобто до моменту, коли ВГО «Жива Планета» отримала Атестат про акредитацію як органу з оцінки відповідності «Центр екологічної сертифікації та маркування».
- (42) Тобто, з 16.07.2013 по 11.10.2017 в Україні не було жодного акредитованого органу з оцінки відповідності.
- (43) Отже, у ТОВ «Лікero-горілчаний завод «ПРАЙМ» відсутні належні документи, які підтверджують, що його Продукція може маркуватися написом «ЕСО» та зображенням позначення «Екологічний сертифікат».

5. ВИСНОВКИ КОМІТЕТУ

- (44) Отже, ТОВ «Лікero-горілчаний завод «ПРАЙМ», на етикетках горілки ТМ «IDEA» розміщує напис «ЕСО» та зображення позначення «Екологічний сертифікат», не маючи відповідних підтверджувальних документів, виданих призначеним належним чином та акредитованим органом з оцінки відповідності, що займається екологічною сертифікацією. Отже, зазначена інформація є неправдивою.
- (45) Обираючи серед аналогічних товарів, пересічний покупець сподівається отримати продукт, що відповідає його потребам, керуючись інформацією, заявленою виробником, зокрема, про те, що зазначений продукт відповідає критеріям екологічного маркування.

- (46) Так, відповідно до наявної в Комітеті інформації, ринок виробництва та реалізації горілки є конкурентним.
- (47) На вітчизняному ринку реалізується горілчана продукція таких виробників: ПрАТ «Люботинський Завод Продтовари», ТОВ «Золотоніський лікero-горілчаний завод «Златогор», ТОВ «Черкаський лікero-горілчаний завод» тощо.
- (48) За наявною в Комітеті інформацією, не всі суб'єкти господарювання під час реалізації своєї продукції, зокрема горілки, використовують на етикетках напис «ЕСО» та зображення позначення «Екологічний сертифікат». Отже, ТОВ «Лікero-горілчаний завод «ПРАЙМ» могло отримати неправомірні переваги у конкуренції відносно інших суб'єктів господарювання, які не використовують таке позначення.
- (49) Відповідно до частини першої статті 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» поширенням інформації, що вводить в оману, є повідомлення суб'єктом господарювання, безпосередньо або через іншу особу, одній, кільком особам або невизначеному колу осіб, у тому числі в рекламі, неповних, неточних, неправдивих відомостей, зокрема внаслідок обраного способу їх викладення, замовчування окремих фактів чи нечіткості формулювань, що вплинули або можуть вплинути на наміри цих осіб щодо придбання (замовлення) чи реалізації (продажу, поставки, виконання, надання) товарів, робіт, послуг цього суб'єкта господарювання.
- (50) Отже, ТОВ «Лікero-горілчаний завод «ПРАЙМ» поширювало шляхом повідомлення невизначеному колу осіб неправдиві відомості на етикетках горілки ТМ «IDEA» про споживчі властивості Продукції внаслідок обраного способу їх викладення, а саме, з використанням в оформленні етикеток горілки ТМ «IDEA» напису «ЕСО» та зображення позначення «Екологічний сертифікат», не маючи відповідних підтверджених документів, виданих призначеним належним чином та акредитованим органом з оцінки відповідності, що займається екологічною сертифікацією, що може вплинути на наміри споживачів щодо придбання товарів цього суб'єкта господарювання.
- (51) У зв'язку з тим, що на етикетках Продукції зазначено неправдиву інформацію – напис «ЕСО» та зображення позначення «Екологічний сертифікат», це могло вплинути на наміри споживачів стосовно придбання горілки ТМ «IDEA», саме як продукції, яка має відповідні екологічні властивості.
- (52) Отже, дії ТОВ «Лікero-горілчаний завод «ПРАЙМ» щодо оформлення обраним способом етикеток горілки ТМ «IDEA», зокрема розміщення на етикетках напису «ЕСО» та зображення позначення «Екологічний сертифікат», можуть містити ознаки порушення, передбаченого статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», у вигляді поширення на етикетках Продукції інформації, яка є неправдивою через спосіб її викладення, що може ввести в оману споживачів щодо її характеристик.
- (53) Повідомлення невизначеному колу осіб неправдивих відомостей про характеристики продукції через розміщення на етикетках Продукції інформації таким способом могло вплинути на наміри споживачів щодо придбання Продукції саме в ТОВ «Лікero-горілчаний завод «ПРАЙМ» та набуття Товариством більш вигідного становища порівняно з іншими суб'єктами господарювання, які діють на відповідному ринку.
- (54) Отже, ТОВ «Лікero-горілчаний завод «ПРАЙМ» могло посилити конкурентну позицію та отримати неправомірні переваги в конкуренції не завдяки власним

досягненням, а шляхом поширення неправдивих відомостей щодо характеристик Продукції.

- (55) У зв'язку з викладеним, враховуючи, що в Комітеті відсутня інформація про надходження звернень щодо випадків введення в оману споживачів Продукції виробництва ТОВ «Лікєро-горілочний завод «ПРАЙМ» щодо екологічних характеристик Продукції та інформації, яка б свідчила, що дії ТОВ «Лікєро-горілочний завод «ПРАЙМ» призвели до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, завдали значних збитків окремим особам чи суспільству, ТОВ «Лікєро-горілочний завод «ПРАЙМ» надаються обов'язкові для розгляду рекомендації.

Враховуючи наведене, керуючись статтею 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» та статтею 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», Антимонопольний комітет України надає товариству з обмеженою відповідальністю «Лікєро-горілочний завод «ПРАЙМ» такі обов'язкові для розгляду

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

Припинити дії щодо використання товариством з обмеженою відповідальністю «Лікєро-горілочний завод «ПРАЙМ» на етикетках горілки торговельної марки «IDEA» напису «ЕСО» та зображення позначення «Екологічний сертифікат», які містять ознаки порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції у вигляді поширення інформації, що вводить в оману, та утриматися від вчинення подібних дій у подальшому.

Відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані.

Про результати розгляду цих рекомендацій повідомити Антимонопольний комітет України у десятиденний строк з дня їх отримання.

Відповідно до частини третьої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», за умови виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається, а розпочате провадження закривається.

Головуючий –
перший заступник Голови Комітету –
державний уповноважений

М. НІЖНІК